

ТАЛАКОЙ

І ВЁСКА НІБЫТА ПАСВЯТЛЕЛА

Як у Клецкім раёне вырашаюць праблему добраўпарадкавання

ВЁСКА Дунайчыцы Кухчыцкага сельсавета Клецкага раёна з ліку неперспектыўных. Колькі гадоў таму тут было нямаля закінутых домаўладанняў, пакуль мясцовыя ўлады не ўзяліся за наведзэнне парадку...

Каля дома на вуліцы Савецкай завіхаюцца рабочыя — высеклі кусты і прыступаюць да разбору драўлянай пабудовы. Але мужчыны ў нерашучасці: на самым версе страхі буслы звільі сабе жылло.

— Перанясце буслянку ў іншае месца, — раю ім.

— Гэта зрабіць няцяжка. Ды баімся: існуе павер'е, што нельга парушаць пакой гэтых птахуў, каб не наклікаць няшчасце на вёску, — дзеляцца сумненнямі мае суразмоўцы.

Пакуль яны рашаюць праблему месца буслінай прапіскі, накіроўваюся да іншага падворка. Будынак тут ужо практычна разбураны. Засталося прыбраць, а затым рэкультываваць участак. Насупраць яшчэ адзін дом. На першы погляд, выглядае надзеяна. Тым не менш унутры гнілая падлога, нападзубураная печ, са столі сыплецца труха.

— Такія пабудовы немэтазгодна перадаваць на баланс гаспадаркі, у нашым выпадку агракамбіната «Туча» — кіруючая кампанія «Мінск-Крышталь». Каб прывесці будыніну ў належны стан, які б адпавядаў супрацьпажарным, санітарным нормам, трэба ўкласці вялікія грошы, — тлумачыць **старшыня Кухчыцкага сельсавета Святлана ТУРКО**. — Калі ў такіх трухлявых дамоў ёсць юрыдычны ўласнік, мы з ім працуем. Не прэтэндуе на сваю спадчыну чалавек — бяром у яго натарыяльна завераную адмову. Затым сельвыканкам прымае рашэнне аб далейшым лёсе дома. Як правіла,

Фота Анатоля КЛЕЦКУЧА

усе яны нападзубураныя, таму адназначна падлягаюць зносу, а зямля перадаецца гаспадаркам для прыцягнення ў гаспадарчы абарот.

Хоць праблем па зносе пабудовы хапае. Часта «радавое гняздо» стаіць без нагляду гадамі, рушыцца. Трухлявыя дамы павінны са згоды спадчынніка перадавацца для далейшага выкарыстання суб'ектам гаспадарання. Але ў іх звычайна няма ўласнікаў. Як правіла, па хаданніце мясцовых улад суд прызнае іх безгаспадарчымі. Разам з тым у далейшым можа аб'явіцца спадчыннік, які праз дзясяткі гадоў раптам успомніў, дзе нарадзіўся, і прад'явіць прэтэнзіі: навошта разбурылі бацькоўскае гняздо? Такія прэцэдэнты ў Мінскай вобласці ўжо былі. Атрымліваецца, што сельвыканкам не

застрахаваны ад такіх выпадкаў. **У раёне лічаць, што сапраўды наспеў час уносіць змяненні ва Указ Прэзідэнта №100 «Аб мерах па ўдасканаленні ўліку і скарачэнні колькасці пустуючых і старых дамоў у сельскай мясцовасці», якія гарантавалі б абарону сельвыканкамам і ўзмацнілі адказнасць спадчыннікаў.** Такія прапановы раённыя ўлады накіравалі ў Мінскі аблвыканкам.

У Дунайчыцах ёсць дамы, гаспадары якіх знаходзяцца ва ўстановах сацыяльнага пражывання. Звычайна гэта пажылыя людзі, у якіх няма ні сваякоў, ні блізкіх, якія маглі б даглядаць за нерухомасцю.

— У гэтым выпадку мы бяром у адзінокага чалавека дазвол, каб увесці зямлю вакол дома ў севазварот. Участак засяваем куль-

турнымі травамі, збажыной, — кажа Святлана Анатолеўна.

На тэрыторыі сельсавета 13 населеных пунктаў, у тым ліку два аграгарадкі. Работа па добраўпарадкаванні вядзецца планамерна. У 2015 годзе знеслі 45 пустуючых і старых дамоў, у 2016-м — 22, сёлета за студзень — красавік — 20. У Клецкім раёне існуе добрая традыцыя: наводзіць парадак у сельскай мясцовасці талакой. Па распараджэнні старшыні райвыканкама Генадзя Салаўя ладзяцца суботнікі, і ўсе сілы накіроўваюцца на адпрацоўку аднаго канкрэтнага населенага пункта.

— Напрыклад, у сакавіку «дэсант» высадзіўся у Дунайчыцах. У ім прыняло ўдзел каля 300 чалавек з 22 раённых арганізацый. Кожная з іх забяспечыла сваіх людзей неабходнай тэхнікай, матэрыяламі, інструментамі, — кан-

статуе Святлана Турко. — У гэты дзень было прыбрана 26 участкаў. Акрамя таго, вялікую дапамогу нам аказваюць сельгасарганізацыі. Знос аднаго дома каштуе прыкладна 1000 рублёў. Вядома, нятанна, але яны ідуць на гэта, каб прыцягнуць зямлю ў севазварот: працуюць на перспектыву.

Гаспадаркі забіраюць сабе драўніну, якой ацяпляюць памяшканні. Рэшткі муроўкі ідуць на ўладкаванне дарог, пад'ездаў да фермаў, вытворчых памяшканняў. Што датычыцца фундамента і падвалаў, то яны засыпаюцца зямлёй і рэкультываюцца. На участках вакол пустуючых домаўладанняў часта ствараюцца звалкі. Чаго там толькі няма: пластыкавыя пакеты і бутэлькі, шклянны посуд, папера. У Кухчыцкім сельсавете сёлета правялі эксперымент: накіравалі сюды грамадзян, якія адпрацоўвалі грамадскія работы. Яны асобна сабралі адходы па відах. Затым рассартаваную непатрэбшчыну мясцовая ЖКГ вывезла на перапрацоўку.

Вёска апошнім часам папрыгажэла і нібыта пасвятлела. Там, дзе стаялі развалюхі і рос быльнёг, цяпер з'явіліся роўныя, акуратныя лапікі пасеваў. Зрэшты, ва ўсім Клецкім раёне населеныя пункты мяняюцца на вачах. Разам з тым, як адзначыў старшыня райвыканкама Генадзь Салавей, у раёне застаецца 259 старых і 300 пустуючых дамоў. Нягледзячы на тое, што зносу надаецца значная ўвага, колькасць іх не зніжаецца — пажылыя людзі паміраюць, маладыя не вяртаюцца. Па словах Генадзя Міхайлавіча, добраўпарадкаванне перш за ўсё мае на мэце рацыянальнае выкарыстанне зямлі. За апошнія тры гады тут увялі ў севазварот 1300 гектараў.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ. lazovskaya@zviazda.by

ФАКТ

Не плач, сабака

Зноў у добрым сэнсе слова вылучыліся бабруйскія ратавальнікі. На гэты раз іх дапамога спатрэбілася... сабаку, які на самай справе быў на валаску ад смерці.

— З прыватнага сектара на пульт дзяжурнага паступіла паведамленне, што ў жывёлы захрасла лапа, — расказаў падрабязнасці гісторыі **ратавальнік пажарнай аварыйна-выратавальнай часці №4 Эміль ТКАЧЭНКА**. — Але калі мы прыехалі, то ўбачылі, што дамашні вартаўнік не толькі зашчаміў сабе лапу, але яшчэ і зачэпіўся пашчай за карабін павадка. Відовішча было не для слаба-нервовых. Небарака нібыта сядзеў на кручку.

Падысці да раз'юшанай жывёлы не мог нават гаспадар. Па сутнасці, сабака — шчана, 8 месяцаў, але вагой кілаграмаў 20, не меней. Каб дапамагчы яму вызваліцца з пасткі, спатрэбілася выклікаць яшчэ і ветэрынара. Пасля ўколу ахвяра карабіна крыху паспакайнела і дала магчымасць наблізіцца. Але зняць яе проста так з «кручка» не атрымалася. Эміль Ткачэнка разам з кіроўцам Аляксандрам Тарабуевым разразалі гідраўлічным інструментам злашчасны карабін. Іх вельмі ўразіла, як сабака пры гэтым плакаў. На шчасце, усё атрымалася як мага лепш. Чатырохногі вартаўнік жывы, а раны хутка заживуць.

Нэлі ЗІГУЛЯ. zigulya@zviazda.by

Фасад

з нацыянальным адценнем

У Цэнтральным раёне сталіцы адбылося ўрачыстае адкрыццё незвычайнага жыллага дома — з «вышыванкай» на фасадзе.

Фота БЕЛТА

Знамянальна, што адкрыццё новага дома адбылося напярэдадні 950-годдзя Мінска. Гэта першы дом у раёне, фасад якога ўпрыгожаны нацыянальным узорам, што вылучае яго сярод іншых і робіць добра прыкметным для тых, хто праязджае па Мінскай кальцавой аўтадарозе.

Перад урачыстым адкрыццём у неформальнай абстаноўцы за кубкам гарбаты навасельцы змаглі пагутарыць з прадстаўнікамі органаў выканаўчай улады, абслугоўваючых прадпрыемстваў, будаўнікамі.

Пасля цырымоніі разразаання стужкі ключы ад новых, доўгачаканых кватэр атрымалі 119 наваасялаў, з іх 60 мелі патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

А НЕ ШКОДЗЬ!

Граніцы трэба ведаць...

215 дрэў розных парод, не прызначаных для высечкі, спілалі работнікі Верхнядзвінскага лясгаса. Распрацоўваючы лесасеку на тэрыторыі Стралкоўскага лясніцтва, секары добра выйшлі за яе межы. У выніку незаконна было зрэзана 39 кубаметраў лесу.

У адносінах да лясгаса работнікі Верхнядзвінскай міжрайінспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету распачалі адміністрацыйны працэс. Юрасобе трэба будзе заплаціць штраф у памеры 1380 рублёў, а таксама пакрыць нанесеную шкоду — 2,5 тысячы рублёў і кошт незаконна нарыхтаванай драўніны на суму большую за 600 рублёў.

Падобнае парушэнне выявілі работнікі Мазырскай міжрайінспекцыі ў Рэмезаўскім лясніцтве Ельскага лясгаса. Пры правядзенні высечкі леснікі таксама зайшлі на суседнюю тэрыторыю і незаконна спілалі 49 дрэў агульным аб'ёмам 20 кубаметраў. Да адміністрацыйнай адказнасці прыцягнуты ляснічы, які сачыў за арганізацыяй работы на участку. Яму давядзецца пакрыць каля 500 рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by